

БАТЛАВ.
ЗАМ, ТЭЭВРИЙН ХӨГЖЛИЙН
САЙД

БАТЛАВ.
ХУУЛЬ ЗҮЙ, ДОТООД ХЭРГИЙН
САЙД

АВТОТЭЭВРИЙН ТУХАЙ ХУУЛИЙН ШИНЭЧИЛСЭН НАЙРУУЛГЫН ТӨСЛИЙН ҮЗЭЛ БАРИМТЛАЛ

Нэг.Хуулийн төсөл боловсруулах болсон үндэслэл, шаардлагын талаар

Монгол Улсын Их Хурлын 2008 оны "Монгол Улсын Мянганы хөгжлийн зорилтод суурилсан үндэсний хөгжлийн цогц бодлого" батлах тухай" 12 дугаар тогтоолын хавсралтаар батлагдсан бодлогын 5.3.1-д авто зам, тээвэр, иргэний нисэх, төмөр зам, усан замын тээврийн тухай хуулиуд, холбогдох стандартууд, дүрэм журмуудад өөрчлөлт оруулахын зэрэгцээ зарим хуулийг шинээр баталж мөрдүүлэн Зам, тээврийн салбарын хөгжлийн эрх зүйн орчинг боловсронгуй болгохоор тусгасан.

Монгол Улсын Их Хурлын 2017 оны 11 дүгээр тогтоолоор батлагдсан Монгол Улсын хууль тогтоомжийг 2020 он хүртэл боловсронгуй болгох үндсэн чиглэлд "Автотээврийн тухай хуулийг шинэчлэн найруулах" гэж заасан.

Монгол Улсын Их Хурлын 2016 оны "Монгол Улсын Засгийн газрын 2016-2020 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр батлах тухай" 45 дугаар тогтоолын хавсралтаар батлагдсан хөтөлбөрийн 2.220-д "Тээврийн салбарын олон улсын хамтын ажиллагааг хөгжүүлж, бүс нутгийн дэд бүтэц, тээврийн интеграцид нэгдэн орох замаар дамжин өнгөрөх тээврийг хөгжүүлнэ." гэж, 2.222-т "Эрэлтэд нийцсэн, хүрээлэн байгаа орчинд ээлтэй тээврийн ухаалаг систем нэвтрүүлнэ." гэж, 2.224-т "Улаанбаатар хотын автозамын ачааллыг бууруулах, түгжрэлийг багасгах зорилгоор гүүрэн гарцуудыг шинээр байгуулан, тусгай замын автобус /BRT/-ыг нийтийн тээврийн үйлчилгээнд шинээр нэвтрүүлнэ." гэж тус тус заасан.

Түүнчлэн автотээврийн салбар нь эдийн засаг, нийгмийн хөгжилд онцгой ач холбогдол бүхий үүргийг гүйцэтгэдэг бөгөөд энэ нь микро түвшинд хүн амын эдийн засаг, нийгмийн харилцаанд оролцох үйл хөдөлгөөнд хэрэглэгдэхээс гадна аливаа бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний үнэ өртөг, эдийн засгийн бүхий л салбарын үйл ажиллагааны үр ашиг, хэрэглэгчдэд үзүүлэх үйлчилгээний чанар, сэтгэл ханамжийг нэмэгдүүлэх, макро түвшинд үндэсний үйлдвэрлэх баялгийн хэмжээ, хүн амын амьжиргааны түвшин, байгаль экологийн тэнцвэрт байдалд нөлөөлж байдаг.

НҮБ-ын Ази, Номхон далайн бүс нутгийн нийгэм, эдийн засгийн комиссоос гаргасан зөвлөмжид олон улсын худалдаа тээвэр, логиستيкийн нэгдсэн сүлжээг бүрдүүлснээр олон улсын зах зээлд өрсөлдөх чадвараа дээшлүүлэх боломж бүрдэнэ гэж заасан.

Дэлхий нийтийн даяаршлын бодлогод нийцүүлэн бүс нутаг, цаашлаад олон улсад өрсөлдөхүйц бүтээгдэхүүн үйлчилгээг бий болгох, зах зээлд

нийлүүлэхэд автотээврийн салбарын гүйцэтгэх үүрэг, зорилтыг шинэчлэн тодорхойлох шаардлага гарч байна.

Монгол Улсын Засгийн газар, Азийн хөгжлийн банктай хамтран хэрэгжүүлж байгаа “Нийслэлийн нийтийн тээврийг хөгжүүлэх хөрөнгө оруулалтын хөтөлбөр”-ийн хүрээнд Улаанбаатар хотын нийтийн тээврийн үйлчилгээнд шинэ төрөл /тусгай замын автобусны үйлчилгээ/, автотээврийн салбарт эрэлтэд нийцсэн тээврийн ухаалаг систем нэвтрүүлэхээр төлөвлөж байна.

Тээврийн ухаалаг систем нэвтрүүлэх ажлын хүрээнд Улаанбаатар хотын нийтийн тээврийн үйлчилгээнд цахим төлбөрийн систем, улс, хот хоорондын нийтийн тээврийн үйлчилгээнд GPS дээр суурилсан бүртгэл, хяналтын цахим системийг тус тус нэвтрүүлэн ажиллаж байна. Цаашид энэ чиглэлээр томоохон төсөл хөтөлбөрүүдийг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөгдсөн.

Автотээврийн тухай хууль /1999 он/ батлагдсанаас хойш 16 удаа нэмэлт, өөрчлөлт оруулсны улмаас хуулийн зүйл, заалтын уялдаа холбоо, утга санааны дараалал алдагдсанаас гадна нэр томъёо, зохицуулалтыг нийгмийн харилцаанд нийцүүлэн шинэчлэн өөрчлөх шаардлагатай байна.

Дээрх хууль зүйн болон практик шаардлагын дагуу Автотээврийн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийг боловсруулна.

Хоёр.Хуулийн төслийн ерөнхий бүтэц, зохицуулах харилцаа, хамрах хүрээг тодорхойлох талаар

Хуулийн төсөл нь автотээврийн салбарт үүсч буй харилцааны эрх зүйн зохицуулалтыг бүрэн хангах, эрх зүйн хэм хэмжээнүүдийн хоорондын зөрчил, давхардал, хийдлийг арилгах, бусад хууль тогтоомжтой уялдахад чиглэгдэх бөгөөд дор дурдсан харилцааг зохицуулахаар тусгана. Үүнд:

-Хуулийн зорилт, автотээврийн тухай хууль тогтоомж, үйлчлэх хүрээ, хуулийн нэр томъёоны тодорхойлолт, тээвэрлэлт, түүний төрөл, ангилал, зохицуулалтын талаар;

-Тээвэрлэлтийг түр хугацаагаар зогсоох, хязгаарлах, автотээврийн хэрэгслийн дайчилгаа, тээвэрлэлтийн бичиг баримт, даатгал, үнэ тарифын зохицуулалт, тээвэр зуучлалын үйлчилгээний талаар;

-Ачаа, зорчигч тээвэрлэлт, зорчигчийн эрх, үүрэг, тээвэрлэгч ба тээвэрлүүлэгчийн эрх, үүрэг, нийтийн зорчигч тээврийн төлбөрийн цахим систем, ачаа, зорчигч тээврийн үйлчилгээ эрхлэгчид тавигдах шаардлага, тусгай зориулалтын авто машинаар гүйцэтгэх ачаа тээвэрлэлт, аюултай ачаа болон мөсөн замын тээвэрлэлтэд тавигдах шаардлагууд;

-Автотээврийн логистик, ачаа, зорчигчийн терминал, авто замын дагуух үйлчилгээний цогцолбортой холбоотой зохицуулалт;

-Автотээврийн хэрэгслийн ашиглалт, автотээврийн хэрэгслийн бүртгэл, улсын бүртгэлд бүртгүүлэх, хасах, бүртгэлийн дугаарын тэмдгийн үйлдвэрлэл, авто үйлчилгээний талаар;

-Салбарын ажилтны давтан болон мэргэжлийн зэрэг олгох сургалт, зөвлөх мэргэшсэн инженер, мэргэшсэн жолооч;

-Автотээврийн мэдээллийн нэгдсэн сан, автотээврийн салбарын удирдлага, зохицуулалт, автотээврийн салбарын харилцаанд оролцогч талууд, төрийн байгууллагуудын эрх, үүрэг;

-Автотээврийн стандартчилал, тусгай зөвшөөрөл, тусгай зөвшөөрөл олгох, сунгах, түдгэлзүүлэх, хүчингүй болгох талаар;

-Автотээврийн хэрэгслийн үйлдвэрлэл, устгал, автомашины зарим эд ангийн дахин ашиглалт, түүнтэй холбоотой харилцаа;

-Автотээврийн улсын хяналт, автотээврийн хэрэгслийн техникийн хяналт, автотээврийн хэрэгслийн техникийн бүрэн байдал, техникийн хяналтын үзлэг хийх үйл ажиллагаа эрхлэх, автотээврийн үйлчилгээ эрхлэгчийн дотоод хяналтын талаар;

-Автотээврийн тухай хууль тогтоомж зөрчигчид хүлээлгэх хариуцлага болон хуулийн хүчин төгөлдөр болох хугацаа зэрэг болно.

Гурав.Хуулийн төсөл батлагдсаны дараа үүсч болох нийгэм, эдийн засаг, хууль зүйн үр дагавар, тэдгээрийг шийдвэрлэх талаар авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний талаар

Автотээврийн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төсөл батлагдсанаар дараах эерэг үр дүнг авчирна гэж үзэж байна. Үүнд:

1. Автотээврийн салбарын өнөөгийн байдал, олон улсын болон бүс нутгийн нийтлэг жишиг, ирээдүйн чиг хандлагад нийцсэн эрх зүйн таатай орчин бүрдэх бөгөөд автомашин, түүний сэлбэг хэрэгсэл үйлдвэрлэх болон ашиглалтаас хасагдсан тээврийн хэрэгслийг устгах, дахин боловсруулах зэрэг үйлдвэрлэл хөгжих замаар эдийн засгийн өсөлтийг нэмэгдүүлэх боломж нэмэгдэнэ.

2. Ачаа, зорчигч тээвэрт тавигдах шаардлага, нөхцөлийг сайжруулж, хариуцлагын тогтолцоог нэмэгдүүлснээр иргэдэд аюулгүй, ая тухтай, хүртээмжтэй үйлчилгээг үзүүлэх эрх зүйн зохицуулалттай болохын зэрэгцээ тээврийн төрлүүдийн хоорондын уялдаа холбоо сайжирч, тээврийн дэд бүтэц, тээврийн ажил, үйлчилгээний чанар, хүртээмж нь хэрэглэгчийн эрэлт шаардлагад нийцнэ.

3. Автотээврийн хэрэгсэл, түүний засвар, үйлчилгээ, үйлдвэрлэл, бүртгэлд тавигдах шаардлагыг нарийвчлан зохицуулж, стандартын шаардлага хангасан автотээврийн хэрэгслийг замын хөдөлгөөнд оролцуулах нөхцөл бүрдэнэ. Ингэснээр агаарын бохирдол, зам тээврийн осол, зөрчил, эд материалын хохирлын хэмжээ буурна.

4. Автотээврийн салбарын хууль тогтоомжийн зөрчил, давхардал, хийдэл арилж, зохицуулалтгүй байгаа болон ирээдүйд үүсч болох харилцааг зохицуулах эрх зүйн орчин бүрдэж, хуулийн хэрэгжилтийн үр нөлөө дээшилнэ.

Дөрөв. Хуулийн төсөл нь Монгол Улсын Үндсэн хууль болон бусад хуультай хэрхэн уялдах, уг хуулийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдуулан цаашид шинээр боловсруулах буюу нэмэлт, өөрчлөлт оруулах, хүчингүй болгох хуулийн төслийн талаар

Автотээврийн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төсөл нь Монгол Улсын Үндсэн хуультай нийцэх бөгөөд хуулийн төсөлтэй уялдуулан одоо мөрдөж байгаа Автотээврийн тухай хуулийг хүчингүй болгох, Аж ахуйн үйл ажиллагааны тусгай зөвшөөрлийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийг тус тус боловсруулна.